

Europees en Nederlands elektriciteitsbeleid

Als zakelijke elektriciteitsgebruiker ben je afhankelijk van overheidsbeleid en toezicht op de elektriciteitssector. Beleid bepaalt in belangrijke mate de kwaliteit van de elektriciteitsvoorziening, de keuzemogelijkheden voor jou als afnemer en de kosten voor elektriciteit en het transport van elektriciteit. Onafhankelijk en effectief toezicht is daarbij cruciaal vanwege de rol van de overheid als aandeelhouder van elektriciteitsnetten. VEMW komt in Europa en Nederland op voor de energiebelangen van de Nederlandse zakelijke energiegebruiker. VEMW levert gevraagd en ongevraagd input aan beleidsmakers in Europa en Nederland.

Europees beleid

Eén interne markt voor elektriciteit

Energie is een van Europa's grootste uitdagingen. Concurrerende prijzen, een toenemend aandeel duurzame energie en toenemende importafhankelijkheid stellen Europa's energievoorziening op de proef. Europa voert verregaand beleid om bovenstaande uitdagingen aan te gaan. Beslissingen in Brussel zijn van directe invloed op uw elektriciteitsprijs en uw rechtspositie als afnemer.

RoI VEMW

VEMW is via zusterorganisatie [IFIEC Europe](#) betrokken bij de besluitvorming in Brussel en geeft gevraagd en ongevraagd input aan beleidsmakers in Europa. Daarnaast volgt VEMW de beleidsdiscussie in Europa voor u op de voet en houdt u op de hoogte.

Drie uitgangspunten van Europees beleid

Om de uitdagingen waarvoor de EU staat het hoofd te bieden is beleid gebaseerd op drie uitgangspunten:

- Ontwikkelen van één interne markt
- Verbeteren van de voorzienings- en leveringszekerheid
- Verduurzaming

Interne markt

Europa wil monopolieposities van producenten en leveranciers opheffen en efficiency bevorderen. Door het laten verdwijnen van landsgrenzen en het creëren van één interne elektriciteitsmarkt wordt concurrentie verder bevorderd. Daardoor is er een prikkel tot innovatie en komt er druk op de prijs voor elektriciteit. Op die manier moet elektriciteit betaalbaar blijven. Dit is van groot belang om de concurrentiepositie van de Europese industrie te bevorderen.

Een belangrijk uitgangspunt is Third Party Access; ook wel derdentoegang genoemd. Om concurrentie te bevorderen moet de toegang van derden – afnemers - tot het net gegarandeerd zijn. Een ieder moet tegen dezelfde voorwaarden

toegang hebben tot het systeem. VEMW zet zich in voor onbelemmerde toegang tot de interne elektriciteitsmarkt en heeft tot de hoogste Europese rechter gepleit voor een goede toepassing van het principe van derdentoegang.

Voorzienings- en leveringszekerheid

Europese energiebeleid richt zich ook op voorzienings- en leveringszekerheid. In het verleden richtte Europa zich voornamelijk op het beperken van de importafhankelijkheid. Tegenwoordig wordt de vraag of er voldoende netcapaciteit is en of er voldoende back-up opwekkingscapaciteit is steeds belangrijker. VEMW bemoeit zich in Europa via [IFIEC](#) met vraagstukken over bijvoorbeeld de toewijzing van importcapaciteit of de invoering van een nieuw balanceringsregime. VEMW pleit ook voor meer Europese aandacht voor het belang van een ongestoorde elektriciteitslevering en de spanningskwaliteit.

Verduurzaming

Het derde uitgangspunt van het Europese energiebeleid wordt gevormd door zorgen over de effecten van energieproductie (en -gebruik) op het klimaat. Europa wil de consequenties van energieproductie en -gebruik op het klimaat beperken. De Europese Unie heeft daarom de elektriciteitssector onderdeel gemaakt van het EU ETS. Het Europese emissiehandelssysteem. Via dit systeem wordt de elektriciteitssector geprikkeld om haar emissies te verminderen omdat zij een prijs moet betalen voor de uitgestoten CO₂.

Voor 2050 heeft Europa zich ten doel gesteld om CO₂-neutraal te zijn. VEMW vindt dat emissiehandel de meest kostenefficiënte manier is om de uitstoot van CO₂ te beperken. VEMW pleit in Nederland (en in Europa via [IFIEC](#)) voor structurele aanpassing van het Europese emissiehandelssysteem. De Europese industrie moet op wereldschaal kunnen concurreren en 'carbon leakage' moet worden voorkomen.

Nederlands beleid

Nederland minder afhankelijk maken van fossiele brandstoffen en geleidelijk overschakelen op hernieuwbare energie. Zorgen voor een betrouwbare energievoorziening zonder onnodig hoge energiekosten. Het zijn flinke uitdagingen die de Nederlandse overheid zichzelf heeft gesteld. Hoe deze doelstellingen omgezet worden in beleid is belangrijk voor de energiekosten die u betaald als zakelijke gebruiker van elektriciteit.

RoI VEMW

Het elektriciteitsbeleid dat Nederland voert bepaalt in belangrijke mate de prijs die je als zakelijke energiegebruiker betaalt voor elektriciteit en de tarieven voor transport van elektriciteit. Het is daarom van groot belang dat jouw stem wordt gehoord bij de totstandkoming van beleid. VEMW is sinds 1998 betrokken bij de totstandkoming van het Nederlandse elektriciteitsbeleid. VEMW levert - gevraagd en ongevraagd- input aan de beleidsmakers in Nederland. VEMW komt op voor jouw belang als zakelijke gebruiker van elektriciteit.

Historisch perspectief

Elektriciteitsbeleid kent een lange geschiedenis met vele koerswijzigingen. De elektriciteitsvoorziening begint in de 19^e eeuw met private voorzieningen. Deze bedrijven groeien uit tot nutsbedrijven in handen van de overheid. Eind 20^e eeuw

verandert dit onder druk van Europa. Productiebedrijven worden afgesplitst van het netbeheer en door toegang voor eenieder tot het net te garanderen wordt concurrentie gestimuleerd en heeft dit tot kostenbesparing geleid.

Uitgangspunten Nederlands elektriciteitsbeleid

Het elektriciteitsbeleid is erop gericht om te zorgen voor een betrouwbare elektriciteitsvoorziening, een snelle overgang naar een duurzame energievoorziening en tegelijkertijd de kosten voor elektriciteit betaalbaar te houden. Europees beleid vormt in belangrijke mate het Nederlandse elektriciteitsbeleid. Daarnaast zijn er nationale elementen zoals de geografische ligging van Nederland van invloed op het huidige nationale elektriciteitsbeleid.

Het Nederlandse elektriciteitsbeleid is gestoeld op drie uitgangspunten:

1. Transitie naar een duurzame energievoorziening
2. Vergroten van economische efficiency
3. Verbeteren van voorzienings- en leveringszekerheid

Transitie naar een duurzame energievoorziening

De overheid wil duurzame energie stimuleren en innovatie van duurzame energietechnieken bevorderen. Doel is 16% duurzame energie in 2023 (SER Energieakkoord), voor 2030 moet de elektriciteitssector ernaar streven nog maar 6,1 Mton CO₂ per jaar uit te stoten, en in 2050 moet Nederland CO₂-neutraal zijn.

Vergroten van economische efficiency

Productie en transport van elektriciteit zijn van elkaar gescheiden om de leveringszekerheid van energie te waarborgen en de economische efficiëntie van de Nederlandse energievoorziening te vergroten. Het netwerk is een monopolie en in overheidshanden. Onafhankelijk toezicht is daarom noodzakelijk en moet leiden tot efficiëntie, kruissubsidies voorkomen en ervoor zorgen dat afnemers niet te veel betalen voor het netwerk.

Verbeteren van voorzienings- en leveringszekerheid

Diversificatie van verschillende opwekkingsmethoden moet ervoor zorgen dat Nederland niet afhankelijk is van één enkele brandstof. Daarnaast moet de Nederlandse elektriciteitsmarkt opgaan in de Noordwest-Europese Elektriciteitsmarkt. De elektriciteitsnetten hebben daarbij een strategische positie.

Inzet VEMW m.b.t. Nederlands Elektriciteitsbeleid

VEMW is van mening dat het Nederlandse elektriciteitsbeleid gericht moet zijn op:

- Het garanderen van een betrouwbare elektriciteitslevering
- Kosten beheersbaar houden voor zakelijke afnemers
- Een duurzame transitie naar een CO₂-arme samenleving